

รายงานการบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่ง ปี พ.ศ. 2543 - 2546

สถานการณ์โรค/ภัย

เรียบเรียงโดย กาญจน์ย์ ดำนาคแก้ว และวันสันทันท์ รุจิวิวัฒน์

กลุ่มงานระบาดวิทยาโรคไม่ติดต่อ สำนักกระบาดวิทยา

จากรายงานเฝ้าระวังการบาดเจ็บรุนแรงระดับชาติ โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บเดียวกัน 18 แห่ง ในปี พ.ศ. 2543 - 2546 มีรายงานผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่ง จำนวน 47,871 - 55,019 ราย พบเพศชายสูงกว่าเพศหญิงทุกปี ผู้บาดเจ็บสูงสุดอายุตั้งแต่ 15 - 29 ปี ทั้งเพศหญิงและเพศชาย ทุกปี (ตารางที่ 1) และมีผู้เสียชีวิต จำนวน 3,836 - 4,591 ราย เพศชายสูงกว่าเพศหญิง มีอายุตั้งแต่ 15 - 29 ปี ทั้งเพศหญิงและเพศชาย ทุกปี (ตารางที่ 2)

ประเภทพาหนะผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่ง พบรถจักรยานยนต์เป็นสาเหตุของการบาดเจ็บสูงสุดทุกปี ตั้งแต่ ร้อยละ 79.6 - 82.5 (ตารางที่ 3)

การดื่มแอลกอฮอล์ในผู้ขับขี่พาหนะมีแนวโน้มสูงขึ้น ทุกปี ตั้งแต่ ร้อยละ 41.6 - 46.2 (ตารางที่ 4)

การไม่สวมหมวกนิรภัยในผู้ขับขี่และผู้โดยสารรถจักรยานยนต์ สูงมากทุกปี ดังนี้ ร้อยละ 91.6, 97.4, 92.9 และ 90.1 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

การไม่คาดเข็มขัดนิรภัยในผู้ขับขี่และผู้โดยสารรถยนต์นั่งส่วนบุคคล สูงมากทุกปีเช่นกัน ร้อยละ 84.1, 89.4, 83.8 และ 86.1 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

ขอขอบคุณโรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บ 18 แห่ง ที่เป็นฐานข้อมูลให้สำนักกระบาดวิทยา ดังนี้

รพ.นครราชสีมา, รพ.สุราษฎร์ธานี, รพ.หาดใหญ่(สงขลา), รพ.ตรัง, รพ.ยะลา, รพ.พัตร์ราชธานี(กรุงเทพฯ), รพ.เลิดสิน(กรุงเทพฯ), รพ.ราชบุรี, รพ.ชลบุรี, รพ.พระปกเกล้า(จันทบุรี), รพ.ระยอง, รพ.นครราชสีมา, รพ.ขอนแก่น, รพ.อุดรธานี, รพ.เชียงรายประชานุเคราะห์(เชียงราย), รพ.พุทธชินราช(พิษณุโลก), รพ.ลำปาง และรพ.สวรรค์ประชารักษ์(นครสวรรค์).

รายงานการบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งจากระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บรุนแรงระดับชาติ พ.ศ. 2543 - 2546 ประเทศไทย

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่ง จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ

กลุ่มอายุ (ปี)	2543				2544				2545				2546			
	ชาย		หญิง		ชาย		หญิง		ชาย		หญิง		ชาย		หญิง	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
0-<1	26	0.1	31	0.3	26	0.1	22	0.2	29	0.1	18	0.1	31	0.1	24	0.2
1-<5	706	2.0	510	4.3	698	1.9	440	3.7	692	1.8	480	3.7	661	1.6	477	3.6
5-<10	996	2.8	554	4.6	937	2.6	559	4.8	1,003	2.6	593	4.6	1,014	2.4	615	4.6
10-<15	1,790	5.0	817	6.8	1,871	5.2	852	7.3	2,132	5.5	942	7.4	2,300	5.5	1,029	7.8
15-<20	6,330	17.6	1,950	16.3	6,601	18.3	2,065	17.6	7,327	18.9	2,232	17.5	8,126	19.5	2,344	17.7
20-<25	5,961	16.6	1,470	12.3	5,941	16.5	1,438	12.3	6,508	16.8	1,594	12.5	7,191	17.2	1,528	11.5
25-<30	5,522	15.4	1,397	11.7	5,440	15.1	1,238	10.6	5,709	14.7	1,392	10.9	6,184	14.8	1,444	10.9
30-<35	2,705	7.5	835	7.0	2,631	7.3	814	6.9	2,740	7.1	848	6.6	2,881	6.9	855	6.4
35-<40	3,181	8.8	1,049	8.8	3,076	8.5	1,025	8.8	3,126	8.1	1,086	8.5	3,349	8.0	1,100	8.3
40-<45	2,599	7.2	913	7.7	2,612	7.2	899	7.7	2,669	6.9	940	7.4	2,802	6.7	980	7.4
45-<50	1,836	5.1	677	5.7	1,910	5.3	699	6.0	2,175	5.6	816	6.4	2,349	5.6	844	6.4
50-<55	1,430	4.0	499	4.2	1,365	3.8	553	4.7	1,537	4.0	595	4.7	1,645	3.9	662	5.0
55-<60	967	2.7	396	3.3	1,031	2.9	338	2.9	1,026	2.6	393	3.1	1,080	2.6	470	3.5
60ปีขึ้นไป	1,886	5.2	838	7.0	1,934	5.4	761	6.5	2,062	5.3	848	6.6	2,149	5.2	885	6.7
รวม	35,935	100	11,936	100	36,073	100	11,703	100	38,735	100.0	12,777	100	41,762	100	13,257	100

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุขนส่ง จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ

กลุ่มอายุ (ปี)	2543						2544						2545						2546					
	ชาย		หญิง		ชาย		ชาย		หญิง		ชาย		ชาย		หญิง		ชาย		ชาย		หญิง		ชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0-<1	3	0.1	3	0.4	0	0.0	2	0.3	3	0.3	3	0.1	2	0.2	1	0.0	2	0.2						
1-<5	47	1.5	23	2.7	26	0.8	20	2.6	33	3.3	33	1.0	29	3.4	38	1.0	26	2.8						
5-<10	45	1.4	30	3.5	32	1.0	25	3.3	36	3.3	36	1.1	23	2.7	48	1.3	25	2.7						
10-<15	71	2.2	36	4.2	79	2.6	31	4.0	102	4.0	102	3.1	38	4.5	110	3.0	54	5.8						
15-<20	464	14.7	83	9.8	471	15.4	106	13.8	483	14.5	483	14.5	132	15.6	515	14.1	130	13.9						
20-<25	462	14.6	89	10.5	480	15.7	82	10.6	523	15.7	523	15.7	96	11.4	592	16.2	101	10.8						
25-<30	546	17.2	115	13.5	523	17.1	93	12.1	563	16.9	563	16.9	91	10.8	593	16.2	102	10.9						
30-<35	243	7.7	56	6.6	204	6.6	47	6.1	204	6.1	204	6.1	42	5.1	254	6.9	53	5.7						
35-<40	286	9.0	80	9.4	254	8.3	62	8.1	288	8.7	288	8.7	67	7.9	345	9.4	80	8.6						
40-<45	252	8.0	84	9.9	273	8.9	64	8.3	275	8.3	275	8.3	61	7.2	290	7.9	67	7.2						
45-<50	190	6.0	60	7.0	179	5.8	53	6.9	192	5.8	192	5.8	62	7.3	241	6.6	72	7.7						
50-<55	159	5.0	46	5.4	154	5.0	65	8.4	201	6.1	201	6.1	46	5.5	200	5.5	63	6.7						
55-<60	104	3.3	42	4.9	104	3.4	25	3.2	106	3.2	106	3.2	40	4.8	117	3.3	45	4.8						
60ปีขึ้นไป	295	9.3	104	12.2	287	9.4	95	12.3	314	9.4	314	9.4	115	13.6	313	8.6	114	12.2						
รวม	3,167	100.0	851	100.0	3,066	100.0	770	100.0	3,323	100.0	3,323	100.0	844	100.0	3,657	100.0	934	100.0						

แหล่งข้อมูล : 18 โรงพยาบาลเครือข่ายฝ่ายวิชาการบาดเจ็บรุนแรงระดับชาติ สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละผู้บาดเจ็บรุนแรงและตาย จากอุบัติเหตุขนส่ง จำแนกตามประเภทพาหนะ

ที่	ประเภทพาหนะผู้บาดเจ็บ	2543				2544				2545				2546			
		บาดเจ็บ		ตาย		บาดเจ็บ		ตาย		บาดเจ็บ		ตาย		บาดเจ็บ		ตาย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ(1)	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ(1)	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ(1)	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ(1)
1.	จักรยานและสามล้อ	1,586	3.6	95	6.0	1,643	3.7	98	6.0	1,708	3.6	102	6.0	1,812	3.6	108	6.0
2.	จักรยานยนต์	34,901	79.6	2,633	7.5	35,622	81.2	2,575	7.2	38,754	81.4	2,847	7.3	42,048	82.5	3,144	7.5
3.	สามล้อเครื่อง	413	0.9	29	7.0	368	0.8	29	7.9	427	0.9	30	7.0	431	0.9	34	7.9
4.	รถยนต์นั่งส่วนบุคคล	830	1.9	87	10.5	765	1.7	79	10.3	807	1.7	58	7.2	886	1.7	90	10.2
5.	รถกระบะหรือรถตู้	3,930	9.0	345	8.8	3,535	8.1	293	8.3	3,794	8.0	316	8.3	3,743	7.3	359	9.6
6.	รถบรรทุกหนักตั้งแต่สี่ล้อขึ้นไป	754	1.7	61	8.1	809	1.8	57	7.0	781	1.6	48	6.1	805	1.6	70	8.7
7.	รถพ่วง	73	0.2	6	8.2	61	0.2	3	4.9	70	0.1	4	5.7	72	0.1	7	9.7
8.	รถโดยสารสองแถว	232	0.5	18	7.8	166	0.4	8	4.8	231	0.5	18	7.8	199	0.4	13	6.5
9.	รถโดยสารปรับอากาศ	315	0.7	19	6.0	201	0.5	18	9.0	336	0.6	11	3.3	204	0.4	11	5.4
10.	รถแท็กซี่	22	0.1	1	4.5	18	0.0	2	11.1	11	0.0	1	9.1	14	0.0	0	0.0
11.	รถไฟ	186	0.4	8	4.3	43	0.1	3	7.0	29	0.1	2	6.9	37	0.1	4	10.8
12.	สัตว์ รถเทียมสัตว์	15	0.0	0	0.0	13	0.0	0	0.0	10	0.0	0	0.0	7	0.0	0	0.0
13.	เครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์	1	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	0.0	1	100.0
14.	เรือทุกระชนิด	27	0.1	0	0.0	24	0.1	2	8.3	28	0.1	0	0.0	20	0.0	1	5.0
15.	รถใช้งานเกษตรกรรม	294	0.7	16	5.4	305	0.7	18	5.9	357	0.8	17	4.8	390	0.8	20	5.1
16.	รถเอ็นดี	120	0.3	11	9.2	189	0.4	8	4.2	170	0.4	13	7.6	184	0.4	10	5.4
17.	รถสกายแล็ป	5	0.0	0	0.0	3	0.0	1	33.3	3	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
18.	อื่นๆนอกเหนือจากที่กำหนด	104	0.3	7	6.7	110	0.3	6	5.5	78	0.2	4	5.1	89	0.2	7	7.9
รวม		43,858	100.0	3,336	7.6	43,875	100.0	3,200	7.3	47,594	100.0	3,471	7.3	50,942	100.0	3,879	7.6

หมายเหตุ: ร้อยละ (1) หมายถึง อัตราป่วยตายของผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่ง

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละผู้บาดเจ็บรุนแรงและตายจากอุบัติเหตุขนส่ง จำแนกตามพฤติกรรมเสี่ยง

พฤติกรรมเสี่ยง	2543					2544				
	บาดเจ็บ		ตาย		ร้อยละ(1)	บาดเจ็บ		ตาย		ร้อยละ(1)
	N1	N2	N3	ร้อยละ		N1	N2	N3	ร้อยละ	
ดื่มแอลกอฮอล์(ผู้ขับขี่)	28,548	11,872	615	41.6	5.2	29,142	12,202	653	42.0	5.4
ไม่สวมหมวกนิรภัย(ผู้ขับขี่และผู้โดยสาร)	32,399	29,685	1,839	91.6	6.2	32,505	31,659	1,800	97.4	5.7
ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย(ผู้ขับขี่และผู้โดยสาร)	741	623	51	84.1	8.2	672	601	37	89.4	6.2
	2545					2546				
พฤติกรรมเสี่ยง	บาดเจ็บ		ตาย		ร้อยละ(1)	บาดเจ็บ		ตาย		ร้อยละ(1)
	N1	N2	N3	ร้อยละ		N1	N2	N3	ร้อยละ	
	N1	N2	N3	ร้อยละ		N1	N2	N3	ร้อยละ	
ดื่มแอลกอฮอล์(ผู้ขับขี่)	31,529	13,120	716	41.6	5.5	34,364	15,871	870	46.2	5.5
ไม่สวมหมวกนิรภัย(ผู้ขับขี่และผู้โดยสาร)	35,979	33,423	1,990	92.9	6.0	39,279	35,397	2,160	90.1	6.1
ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย(ผู้ขับขี่และผู้โดยสาร)	721	604	49	83.8	8.1	784	675	50	86.1	7.4

หมายเหตุ : N1 หมายถึง จำนวนผู้ที่ดื่มและไม่ดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่

จำนวนผู้ขับขี่และผู้โดยสารที่สวมและไม่สวมหมวกนิรภัย

จำนวนผู้ขับขี่และผู้โดยสารที่คาดและไม่คาดเข็มขัดนิรภัย (รถยนต์นั่งส่วนบุคคล)

N2 หมายถึง จำนวนผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่

จำนวนผู้ขับขี่และผู้โดยสารที่ไม่สวมหมวกนิรภัย

จำนวนผู้ขับขี่และผู้โดยสารที่ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย (รถยนต์นั่งส่วนบุคคล)

N3 หมายถึง จำนวนผู้เสียชีวิตที่ดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่

จำนวนผู้เสียชีวิตของผู้ขับขี่และผู้โดยสารที่ไม่สวมหมวกนิรภัย

จำนวนผู้เสียชีวิตของผู้ขับขี่และผู้โดยสารที่ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย (รถยนต์นั่งส่วนบุคคล)

ร้อยละ(1) หมายถึง อัตราป่วยตายของผู้ขับขี่ที่ดื่มแอลกอฮอล์

อัตราป่วยตายของผู้ขับขี่และผู้โดยสารที่ไม่สวมหมวกนิรภัย

อัตราป่วยตายของผู้ขับขี่และผู้โดยสารที่ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย (รถยนต์นั่งส่วนบุคคล)

แหล่งข้อมูล : 18 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บรุนแรงระดับชาติ สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค